

Konferencja
Rektorów
Akademickich
Szkoł
Polskich

Przewodniczący:

prof. zw. dr hab.
Wiesław Banyś
Rektor
Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach
Wieslaw.Banys@krasp.org.pl

Biuro KRASP:

Krakowskie Przedmieście 26/28
00-927 Warszawa
tel.: 22 55 20 352
fax: 22 55 21 567
biuro@krasp.org.pl

Warszawa, 18 października 2012 r.

KRASP/293/2012

Szanowna Pani
Prof. dr hab. Barbara Kudrycka
Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego
ul. Wspólna 1/3
00-529 Warszawa

Szanowna Pani Minister,

w odpowiedzi na pismo nr MNiSW-DBF-ZFD-1201-4422-3/WD/12 z dnia 14 września 2012 r. dotyczące projektu rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej uczelni publicznych, w załączeniu przesyłam opinię Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich.

Z wyrazami szacunku,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Wiesław Banyś', is written over the typed name.

Prof. zw. dr hab. Wiesław Banyś
Przewodniczący KRASP

OPINIA

dotycząca projektu Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej uczelni publicznych

Projekt stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 105 *ustawy z dnia 27 lipca - Prawo o szkolnictwie wyższym*, w brzmieniu określonym w art. 1 pkt *ust. 1* 83 *ustawy z dnia 18 marca o zmianie ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym, stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz o zmianie niektórych innych ustaw*. Projektowane rozporządzenie ma zastąpić *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej uczelni publicznych*. Zakres przedmiotowy przedłożonej opinii (projektu opinii) jest określony - generalnie rzecz biorąc - zmianami w wyżej wymienionych aktach prawnych, dostosowującymi przedmiotowe rozporządzenie do tych aktów. W powyższym kontekście nie może budzić wątpliwości sama potrzeba nowelizacji rozporządzenia.

1. Projekt rozporządzenia nie wprowadza wielu istotnych zmian szczegółowych (zwłaszcza takich, które wychodziłyby poza konieczność wynikającą z nowelizacji Ustawy), ani też nie zmienia ogólnych zasad prowadzenia gospodarki finansowej w uczelni publicznej.
2. Za zmianę najważniejszą uznać należy możliwość utworzenia w uczelni **funduszu rozwoju**. Jest to zmiana z całą pewnością zasługująca na pozytywną ocenę. Jednakże budzi wątpliwości zapis w projektowanym rozporządzeniu (§ 11 ust. 1), że *fundusz ten zwiększa się o odpis z zysku netto, w wysokości nieprzekraczającej 20% osiągniętego zysku netto*. Ten próg powinien być znacznie wyższy, a ponadto uczelnia powinna mieć w ogóle swobodę, w jakim zakresie przeznacza zysk netto na ten fundusz, czy na fundusz zasadniczy, względnie na inne cele, jak na przykład uczelniany fundusz stypendialny.
3. Zgodnie z § 4 projektu rozporządzenia podstawowa działalność operacyjna obejmuje także działalność gospodarczo wyodrębnioną (pkt 3), prowadzoną przez wydzieloną organizacyjnie jednostkę uczelni publicznej (§ 7 ust. 1). Wynik finansowy działalności prowadzonej przez tą jednostkę jest częścią składową *wyniku finansowego uczelni publicznej i jest przeznaczony na jej cele statutowe* (§ 7 pkt ust. 3). Być może należałoby uczelni zostawić swobodę, w jakim zakresie ten dodatni wyniki finansowy przeznaczy na realizację celów statutowych, z ewentualnym warunkiem ograniczającym, że zysk netto na wyodrębnionej gospodarczo działalności nie może być lub nie może być przeznaczony w całości na jej rozwój, jeśli w poprzednim roku finansowym uczelnia odnotowała stratę finansową.
4. Pozytywnie należy ocenić zmianę wynikającą z § 14, a mówiącą o wyłączeniu *wynagrodzeń osobowych finansowanych ze środków przeznaczonych przez senat uczelni publicznej na zwiększenie wynagrodzeń na podstawie art. 151 ust. 8 ustawy z podstawy odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych*. Chodzi w szczególności o to, że w ten sposób likwiduje się konieczność naliczania odpisu na ZFŚS w przypadku wynagrodzeń w ramach projektów finansowanych ze środków europejskich, które to odpisy musiały być do tej pory naliczane, a nie były uznawane za koszt kwalifikowalny. Mniejszy odpis pociągnie za sobą mniejsze wypłaty z ZFŚS, a tym samym mniejsze koszty i odpowiednio poprawę wyniku finansowego. Z punktu widzenia uczelni można więc uznać tę zmianę za korzystną.

5. Wątpliwości budzi zapis w § 5 ust. 1 pkt 10, iż do przychodów działalności dydaktycznej zalicza się *środki budżetowe na nagrody właściwego ministra, o których mowa w art. 155 ust. 3 ustawy*. Odpowiedni zapis ustawy brzmi: *środki budżetowe na nagrody ministra, o których mowa w ust. 1 i 2, określa się w wysokości 0,05 % planowanej rocznej dotacji, o której mowa w art. 94 ust. 1 pkt 1. Środki te pozostają w tych częściach budżetu państwa, których dysponentami są właściwi ministrowie zgodnie z art. 94 ust. 3*. Choć to rozwiązanie jest „czyste” z punktu widzenia ogólnych zasad rachunkowości, to czy nie byłoby rozwiązaniem prostszym, aby funkcjonowanie tego (skądinąd bardzo niewielkiego) ministerialnego funduszu nagród rozliczać bezpośrednio na poziomie gospodarki finansowej stosownych ministerstw.
6. Za pozytywną zmianę można uznać zapis § 15 projektu rozporządzenia, który ujednolica (likwiduje) dokonywanie biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów dotyczących przyszłych świadczeń na rzecz pracowników (tzw. rezerw aktuarialnych). Do tej pory bowiem - ze względu na różne interpretacje prawne - część uczelni publicznych tworzyła takie rezerwy, a część nie.
7. W § 17 ust. 1 proponuje się wykreślenie końcówki zdania w brzmieniu: „z wyodrębnieniem finansowania z dotacji z budżetu państwa oraz z przychodów własnych”. Niemożliwe jest wyodrębnienie kosztów kształcenia studentów na studiach stacjonarnych, którzy płacą za powtarzanie przedmiotu lub za drugi kierunek studiów. Ponieważ zapis ten jest w ustawie, proponuje się jak najszybszą zmianę ustawy i ewentualne przesunięcie wejścia w życie rozporządzenia do momentu korekty zapisów w ustawie.
8. W § 18 ust. 3 należy wykreślić tekst w nawiasie (koszty podstawowych jednostek organizacyjnych uczelni publicznej). W uczelniach koszty wydziałowe są rozliczane również w instytutach, katedrach, centrach, studiach oraz zakładach pomocniczych, a nie tylko na wydziałach.
9. Pozytywnie można odnieść się do zapisów § 19 ust. 2 oraz 3 projektu rozporządzenia, w których uwzględniono możliwość rozliczania niektórych kosztów bezpośrednich działalności dydaktycznej w proporcji do liczby godzin dydaktycznych realizowanych w ramach studiów. Wydaje się, że właśnie liczba godzin dydaktycznych jest najodpowiedniejszym wskaźnikiem, który można wykorzystać przy podziale kosztów. Koszt kształcenia jest bowiem jak najbardziej pochodną liczby godzin dydaktycznych, a redagowalność tego wskaźnika przy wyznaczaniu kosztu kształcenia jest wysoka.

Podsumowując, większość proponowanych zmian uznać można za korzystne z punktu widzenia praktyki realizacji gospodarki finansowej w uczelniach publicznych.